

Da li radite na ugovor ili povremeno?

Mi govorimo vašim jezikom ☎ 13 1202

Ako podnesete zahtjev za neki od sljedećih doplataka, prije nego primite isplatu može vam se odrediti određeni period čekanja:

- Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene)
- Youth Allowance (Doplatak za partnera)
- Austudy (Doplatak za studente)
- Sickness Allowance (Bolesnički doplatak)
- Carer Payment (Doplatak za njegovatelje)
- Special Benefit (Specijalni doplatak [samo za imenovane vlasnike viza])
- Disability Support Pension (Socijalna invalidska penzija [osim korisnika koji su trajno slijepi])
- Parenting Payment (Isplata za roditelje), ili
- Widow Allowance (Doplatak za udovice).

Ako ste vi ili vaš partner u posljednjih šest mjeseci radili na ugovor ili povremeno može vam se odrediti period čekanja prije nego što primite isplatu. Period čekanja primjenjuje se na sezonske radnike od 1999., a od 20. septembra 2006., primjenjuje se i na one radnike koji rade na ugovor ili povremeno.

Šta je ugovorni ili povremeni rad?

Ugovorni rad je svaki rad obavljen prema ugovoru s tačno određenom svrhom i/ili periodom trajanja uključujući i rad na podugovor.

Povremeni rad (rad s prekidima) je rad za koji se povremeno ukaže prilika, za koji se može objektivno predvidjeti da će završiti ili da neće biti na raspolaganju u određenom periodu, a traje manje od godine dana i iz njega ne proizlaze prava na odmor.

Ugovorni ili povremeni rad može uključivati:

- posao na koji utiču redovna zatvaranja — kao šta je rad u fabrikama koje se privremeno zatvaraju u vrijeme Božića ili za redovno održavanje
- svaki posao koji prestaje i počinje u redovnim periodima—kao šta je rad u rudarstvu i industriji nafte

Are you a contract or casual worker? - Bosnian

- nestalni posao ili posao kod kojeg je moguće predvidjeti period nezaposlenosti
- rad na zamjeni—kao zamjena u školstvu ili zdravstvu
- savjetodavni posao
- ugovorni rad uključujući podugovor
- zdravstveni i medicinski radnici, i
- ugovorni rad na području umjetnosti i zabave.

Da li period čekanja važi i za vas?

Period čekanja **ne važi** za vas ako:

- je posao koji ste obavljali trajao dulje od godine dana, ili
- ste stekli prava na odmor za vrijeme rada kao ugovorni ili povremeni radnik.

Na vas se odnosi period čekanja ako:

- posao koji ste obavljali odgovara opisu ugovornog ili povremenog rada, i
- ako zarada koja vam je isplaćena na osnovu tog rada prelazi prosječnu sedmičnu zaradu za redovnu satnicu (Average Weekly Ordinary Time Earnings = AWOTE)*.

Centrelink će izračunati koliko dugo morate čekati prije nego šta možete da primite isplatu ako za vas važi period čekanja.

Postoje neki izuzeci iz perioda čekanja, o njima ćete imati priliku raspraviti tokom vašeg intervju o zahtjevu.

* Prosječna sedmična zarada za redovnu satnicu (Average Weekly Ordinary Time Earnings = AWOTE) je mjerilo Australijskog ureda za statistiku za zarade Australijanaca iz redovnog radnog vremena odrađenog svake sedmice. Primjenjivi iznos AWOTE za zahtjeve podnesene u 2006. je 1022.60\$ sedmično za osobu slobodnog bračnog stanja i 2045.20\$ sedmično za par. Ovaj iznos ažurira se na godišnjoj bazi. Sljedeći primjeri pokazuju kako se izračunava period čekanja.

www.centrelink.gov.au

Australian Government

MCLW048BS.0609 (page 1 of 3)

Koliko traje period čekanja?

To ovisi o tome koliko ste zaradili na poslu i kako dugo ste radili.

Ako je vaša zarada bila iznad vrijednosti AWOTE, moguće je da ćete morati pričekati neko vrijeme prije nego šta primite isplatu.

Sljedeći primjeri pokazuju na koji način se izračunava period čekanja.

Primjer 1

Rachel je radila u hotelu osam sedmica. Ostala je bez posla i podnijela je zahtjev za Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene). Njezina ukupna zarada za taj period iznosi 12 288\$.

Period čekanja za Rachel izračunavamo kako slijedi:

Korak 1: ukupnu zaradu od rada dijelimo s vrijednosti AWOTE (1022.60\$)
 $12\ 288\$ \div 1022.60\$ = 12.01$ sedmica
 (To znači da je Rachel imala zaradu koja je jednaka 12.01 sedmica vrijednosti AWOTE)

Korak 2: 12.01 sedmica – osam sedmica koliko je Rachel radila = 4.01 sedmica

Ovaj iznos zaokružuje se prema dolje na najbliži cijeli broj, šta je i bolje za Rachel: četiri sedmice.

Rachel mora čekati četiri sedmice od datuma kad je ostala bez posla prije nego što ima pravo na isplatu Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene).

Primjer 2

Darren je oženjen i radio je 16 sedmica na gradilištu. Ostao je bez posla i podnio zahtjev za Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene). Njegova ukupna zarada za ovaj period iznosi 34 234\$. Darrenova partnerica Julie povremeno radi nepuno radno vrijeme kao računovođa. Njezina zarada u periodu od 16 sedmica u kojima je Darren radio na gradilištu iznosi 9376\$. Kad je Darren ostao bez posla par je podnio zahtjev za Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene).

Njihov period čekanja izračunavamo kako slijedi:

Korak 1: Zarade Darrena i Julie zbrajaju se
 $34\ 234\$ + 9376\$ = 43\ 610\$$

Korak 2: Zarada para dijeli se sa vrijednosti AWOTE za par 2045.20\$.
 $43\ 610\$ \div 2045.20\$ = 21.32$ sedmica

Korak 3: 21.32 sedmice – 16 sedmica koje je Darren radio = 5.32 sedmice

Ovaj iznos zaokružuje se na najbliži cijeli broj: pet sedmica.

Darren i Julie moraju čekati pet sedmica od datuma kad je Darren ostao bez posla prije nego imaju pravo na Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene).

Primjer 3

Brian je neoženjen i radio je 26 sedmica na zamjeni kao medicinski tehničar. Ostao je bez posla prije šest sedmica i odlučio je otići na godišnji odmor prije nego što počne da traži posao, te je tek sada podnio zahtjev za Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene). Njegova ukupna zarada za taj period je 30 585\$.

Njegov period čekanja izračunavamo kako slijedi:

Korak 1: ukupna zarada od rada podijeljena s vrijednosti AWOTE (1022.60\$)
 $30\ 585\$ \div 1022.60\$ = 29.90$ sedmica

Korak 2: 29.90 sedmica – 26 sedmica koje je Brian radio = 3.90 sedmica

Ovaj iznos zaokružuje se na najbliži manji cijeli broj: tri sedmice.

To znači tri sedmice od kad je Brian ostao bez posla. Brian **neće** morati da čeka na isplatu Newstart Allowance (Pomoć za nezaposlene) jer je već prošlo šest sedmica od datuma kad je zadnji put radio.

Šta morate dostaviti Centrelinku?

Ako ste vi ili vaš partner završili s ugovornim ili povremenim radom u šest mjeseci prije nego što podnesete zahtjev, morat ćete da ispunite formular kako bi Centrelinku dali podatke kao što su:

- koju vrstu posla ste obavljali (i/ili vaš partner) i za koga
- kad ste počeli i kad ste završili
- svoju bruto zaradu za taj period, i
- podatke o odbicima koje možete potraživati (u skladu s propisima Australijske porezne službe).

Također morate da date dokaz o istinitosti navedenih informacija predočavanjem platnog odreska, bloka s fakturama, potvrde o godišnjim primanjima, izvoda s navedenim profitom i gubicima, knjige evidencije o isplaćenim nadnicama, bankovnog izvoda, evidentnog lista s odrađenim radnim satima ili dopisa od strane vašeg poslodavca.

Ukoliko niste sigurni hoće li ove promjene imati uticaja na vas ili želite dodatne informacije kontaktirajte Centrelink. Ako zapadnete u finansijske teškoće za vrijeme perioda čekanja ili vam je potrebna pomoć oko planiranja budžeta, razgovarajte s Centrelinkom.

Ako ste vi poslodavac radnika na čije radnike ove promjene mogu uticati, može se od vas zatražiti da date Centrelinku informacije o njihovom zaposlenju. Molimo vas da kontaktirate Centrelinkov poslovni hotline na **13 1158** ako imate bilo kakvih pitanja.

Pravna napomena

Informacije sadržane u ovoj publikaciji služe samo kao vodič za postojeće isplate.

Koje su vaše odgovornosti?

- Vaša je odgovornost da donesete odluku želite li podnijeti zahtjev za isplatu te samo podnošenje zahtjeva s obzirom na vaše lične okolnosti.
- Ove informacije su tačne u septembru 2006., ali su naravno podložne izmjenama.

Od kojeg datuma se vrše isplate?

Većina vladinih naknada plaćaju se od ili nakon datuma podnošenja zahtjeva. To znači što prije podnesete zahtjev, prije vam može stići isplata.

Kakva je pozicija ako se obratite trećoj strani?

Vi se možete obratiti trećoj strani koja nije član osoblja Centrelinka. Ako to učinite, zapamtite da Centrelink nije ovlastio nikakve treće strane za davanje informacija ili savjeta o isplatama.

Ako želite razgovarati s Centrelinkom na drugim jezicima osim engleskog nazovite **13 1202***.

Informacije na vašem jeziku također možete pronaći na Internet adresi **www.centrelink.gov.au**

* Pozivi na brojeve koji počinju sa "13" se mogu obaviti sa standardnih telefona iz svih dijelova Australije po cijeni koja nije viša od cijene lokalnog poziva (cijene poziva se mogu razlikovati zavisno od telefonske kompanije koja pruža uslugu). Pozivi na brojeve koji počinju sa "1800" su besplatni. Pozivi iz javnih govornica i sa mobitela se mogu naplaćivati i po višoj tarifi.